

Społeczna odpowiedzialność leśnictwa a zrównoważony rozwój

mgr inż. Piotr Komorowski

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie

dr. inż. Emilia Wysocka-Fijorek

dr hab. Janusz Kocel, prof. IBL

Zakład Zarządzania Zasobami Leśnymi

Instytut Badawczy Leśnictwa

- 1. Lasy w Polsce**
- 2. Zrównoważony rozwój**
- 3. Zrównoważony rozwój leśnictwa**
- 4. Przegląd standardów CSR**
- 5. Odpowiedzialność w leśnictwie**
- 6. Standard dla leśnictwa**
- 7. Podsumowanie**

Lasy w Polsce

Powierzchnia: **9 230 tys. ha**

Lesistość: **29,5 %**

Średni wiek: **57 lat**

Zapas: **2 550 mln m³**

Zasobność: **277 m³/ha**

Pozyskanie: **40 901 tys. m³**

Powierzchnia na 1 mieszkańca: **0,24 ha**

Skład gatunkowy drzewostanów

Drzewa iglaste – 87 %

w tym sosna i modrzew: 75,5 %

Drzewa liściaste – 13 %

Struktura własności

Publiczne – 80,8 %

w tym w zarządzie PGL LP – 77,0 %

Prywatne – 19,2 %

Raport GUS „Leśnictwo 2017”

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Rozdział I

RZECZPOSPOLITA

...

Art. 5.

Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się **zasadą zrównoważonego rozwoju**.

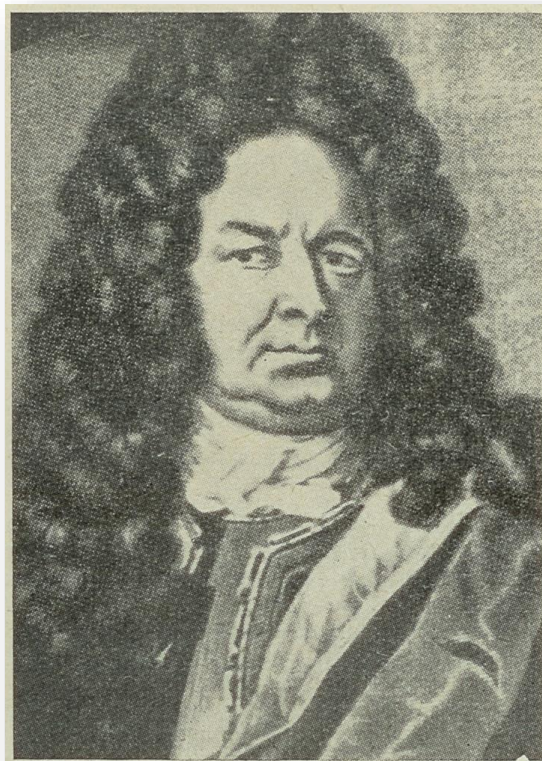
„Na obecnym poziomie cywilizacyjnym możliwy jest rozwój zrównoważony, to jest taki rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie”

Raport *Nasza Wspólna Przyszłość*, 1987

„...taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń”

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. 2001 nr 62 poz. 627)

Hans Carl von Carlowitz (1645-1714)

Sylvicultura oeconomica (1713)

Trwały i zrównoważony rozwój lasów i leśnictwa oznacza zarządzanie i użytkowanie lasów w taki sposób i w takim tempie, aby:

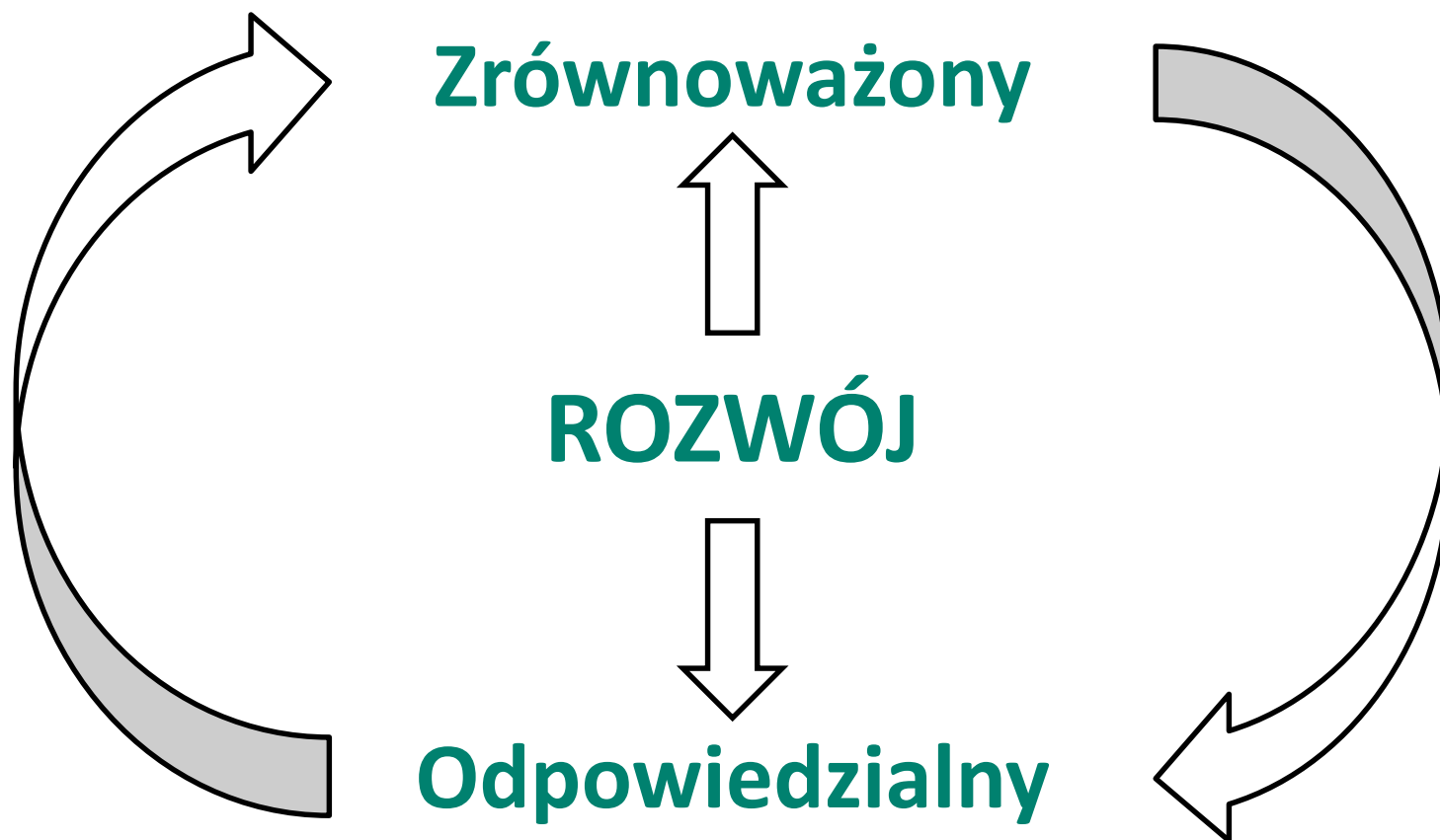
- *zachować je jako odnawialne zasoby naturalne, nieuszczerplone w długim czasie;*
- *zachować ich różnorodność biologiczną, produktywność, zdolność odnawiania się i żywotność,*
- *zachować ich zdolność spełniania teraz i w przyszłości ekologicznych, ekonomicznych i społecznych funkcji na lokalnym, krajowym i globalnym poziomie, nie powodując przy tym szkód w innych ekosystemach*

***Konferencja Ministrów Leśnictwa
(Helsinki, 1993)***

Trwale zrównoważona gospodarka leśna

- działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach. (Dz.U. 1991 nr 101 poz. 444)

Spółeczna Odpowiedzialność Biznesu wg Komisji Europejskiej

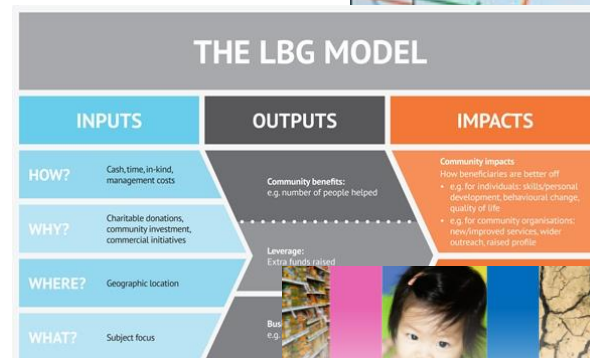
Odpowiedzialność przedsiębiorstw za ich wpływ na społeczeństwo.

Warunkiem wstępnym do przyjęcia zasad Społecznej Odpowiedzialności Biznesu jest poszanowanie obowiązującego prawa, zaś odpowiadanie za wpływ (środowiskowy, społeczny) ma na celu maksymalizację wartości dla interesariuszy oraz minimalizację negatywnych skutków oddziaływania.

Bruksela, 2011

Przegląd Głównych Standardów CSR

- Standard GRI G4
- Standard LBG
- Norma ISO 26000
- Standard SA 8000
- Standard (Norma) AA 1000
- ...

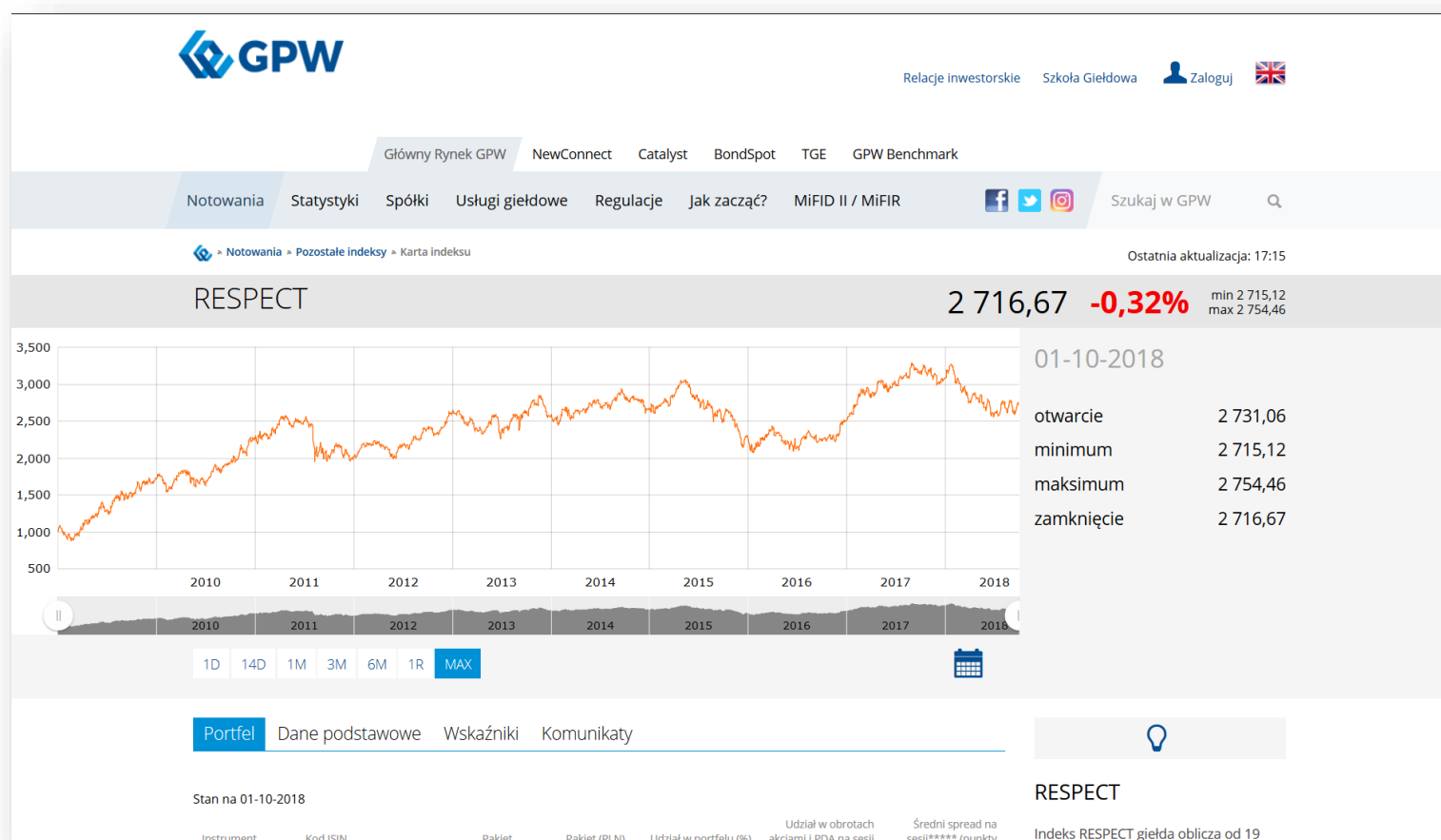
Społeczna odpowiedzialność: **7** kluczowych obszarów

Inne, wybrane elementy odniesienia:

Respect Index

Responsibility Ecology Sustainability Participation Environment Community Transparency

Inne, wybrane elementy odniesienia:

INTEGRATED REPORTING <IR>

Integrated Reporting

(International Integrated Reporting Council, **IIRC**)

Wybrane podmioty tworzące IIRC:

Międzynarodowa Federacja Księgowych (IFAC),
Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości,
Program Środowiskowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNEP),
Międzynarodowa Organizacja Komisji Papierów Wartościowych,
Światowa Rada Biznesu na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju
Global Reporting Initiative (GRI).

Dyrektywa 2014/95/UE

Od 1 stycznia 2017 r. weszła w życie zmiana ustawy o rachunkowości, która zawiera postanowienia odnoszące się do implementacji Dyrektywy 2014/95/UE dotyczącej ujawniania danych niefinansowych. W Polsce nowym obowiązkiem sprawozdawczym zostało objętych około 300 przedsiębiorstw.

ESG – czynniki oceny pozafinansowej przedsiębiorstw

E – Environmental /Środowisko/

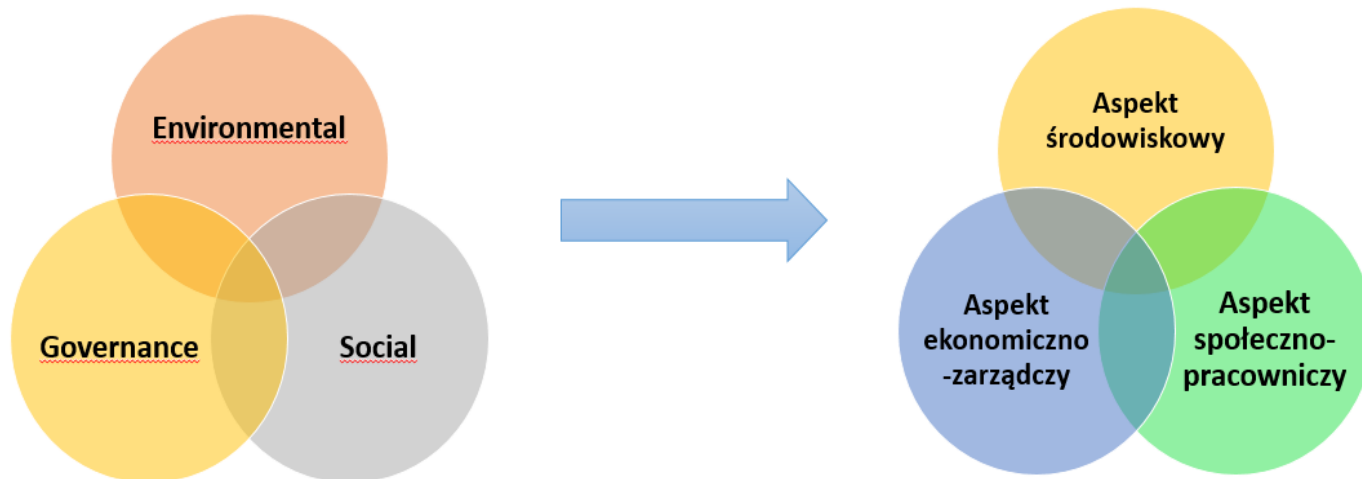
Ocena kryteriów dotyczących realizacji strategii i polityki środowiskowej, zarządzania środowiskiem, wywiązywania się z zasad odpowiedzialności i troski o środowisko.

S – Social /Społeczeństwo, Otoczenie, Społeczna odpowiedzialność/

Pod uwagę brane są tutaj czynniki takie jak relacje z udziałowcami na rynku – dostawcami, klientami, partnerami. Istotnym czynnikiem są warunki pracy i przestrzeganie praw pracowniczych i zasad BHP. Prowadzona polityka jakości zarówno w stosunku do procedur zarządzania, jak i jakość produktu. Oceniana jest również polityka informacyjna przedsiębiorstwa i jego transparentność.

G – Governance /Ład korporacyjny, Zarządzanie/

Ocena kryteriów zarządczych i ładu korporacyjnego. W zakresie analizy pozostają tu takie czynniki jak: Struktura zarządu przedsiębiorstwa, respektowanie praw pracowniczych, respektowanie obowiązków informacyjnych względem interesariuszy, niezależność decyzyjna oraz umiejętności zarządcze.

Funkcje lasów i związane z nimi cele

Ekologiczne (ochronne)	Społeczne (socjalne)	Gospodarcze (ekonomiczne)
<ul style="list-style-type: none">- Ochrona zasobów przyrody- Ochrona przed zagrożeniami natury i cywilizacji	<ul style="list-style-type: none">- Kształtowanie ekosystemów leśnych zapewniające trwałe utrzymanie różnorodnych użyteczności lasu	Optymalne wykorzystanie możliwości produkcyjnych siedlisk i drzewostanów

Certyfikacja w leśnictwie

PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes - Program Zatwierdzenia Systemów Certyfikacji Leśnej) jest międzynarodową, pozarządową organizacją non-profit, założoną w 1999 r., której głównym celem jest promocja zrównoważonej gospodarki leśnej poprzez system certyfikacji leśnej oraz etykietowania produktów leśnych wykonywanych przez niezależne jednostki. PEFC ma charakter „parasolowy” - uznaje krajowe systemy certyfikacji leśnej opracowane wspólnie przez wszystkie zainteresowane strony oraz dostosowane do lokalnych priorytetów i warunków.

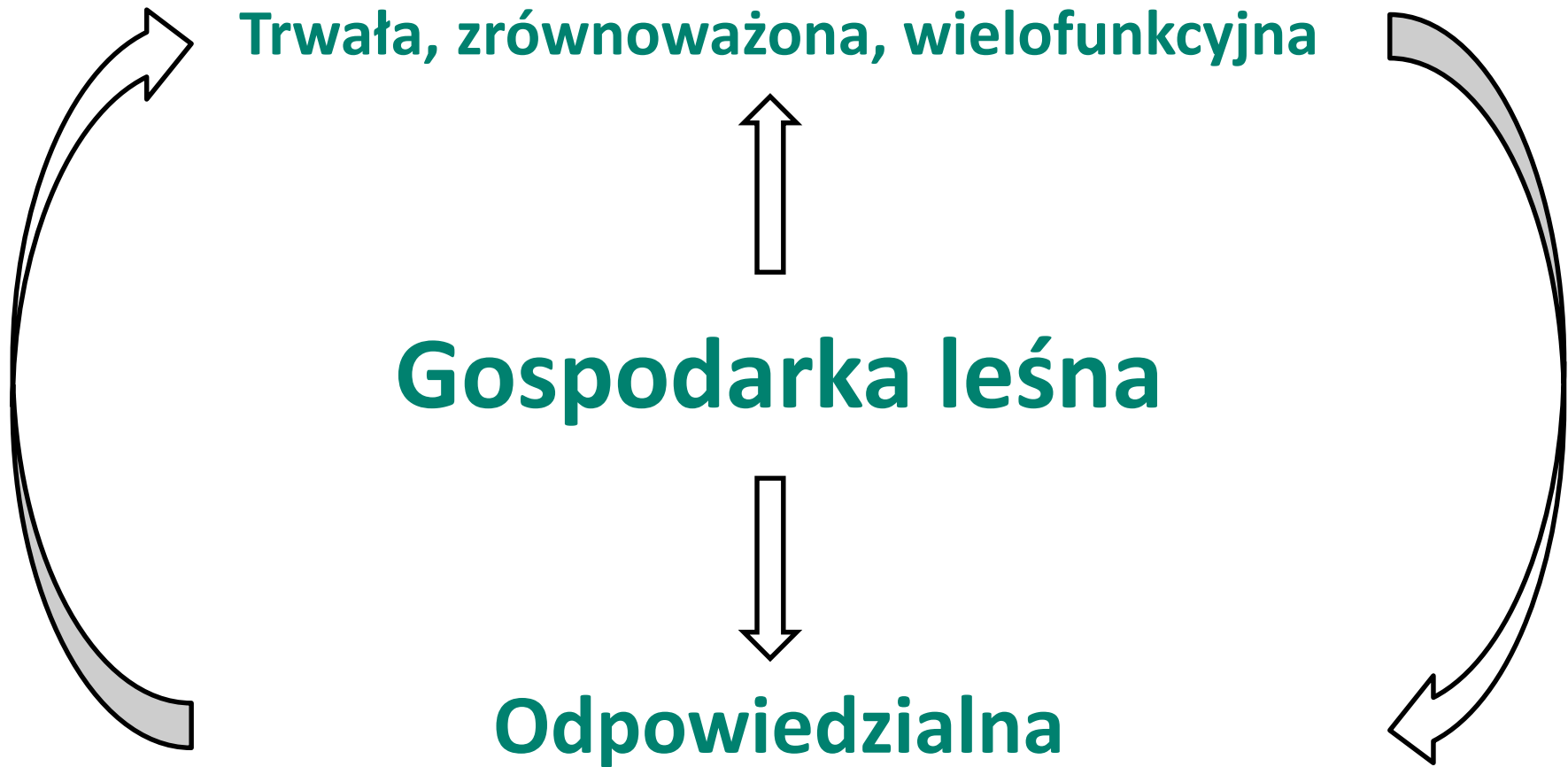
FSC Forest Stewardship Council®, organizacja założona w 1993 r. w Meksyku. Celem jej działalności jest popularyzacja przyjętego przez tą organizację sposobu prowadzenia gospodarki leśnej. Warunkiem otrzymania certyfikatu FSC jest prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem regulacji prawnych danego kraju oraz międzynarodowych traktatów i porozumień, których dany kraj jest sygnatariuszem. Obligatoryjne jest również spełnienie zasad i kryteriów uzgodnionych przez członków organizacji FSC.

Standard dla leśnictwa – informacje wejściowe:

- Dlaczego/po co standard?
- Co powinien obejmować?
- Jakie obszary, filary i aspekty należy wyodrębnić?
- Czy standard będzie wyznaczał normy dla raportu?
 - Jakie elementy powinny być ujęte w raporcie?
 - Z jakich wzorców korzystać?

Standard dla leśnictwa – wyzwania:

- Zmiana sposobu postrzegania podmiotu i przedmiotu odpowiedzialności.
- Przejście od Społecznej Odpowiedzialności Biznesu do Społecznej Odpowiedzialności Leśnictwa.
- Wartość społeczno-ekonomiczna leśnictwa (CSV).
- Czy leśnictwo można traktować w kategoriach biznesowych?
- Raportowanie zintegrowane w leśnictwie.
- Struktura własności lasów w Polsce – PGL LP jako zarządca 77,0 % powierzchni.
- Różne oczekiwania grup społecznych wobec tych samych zasobów.

Obszary odpowiedzialności

Obszar środowiskowy	Obszar społeczno-pracowniczy	Obszar ekonomiczno-zarządczy
<ul style="list-style-type: none"> - odpowiedzialna hodowla lasu <ul style="list-style-type: none"> - nasiennictwo - szkółkarstwo - zalesienia, odnowienia,... - odpowiedzialna ochrona lasu <ul style="list-style-type: none"> - przed czynnikami biotycznymi - przed czynnikami abiotycznymi - odpowiedzialne użytkownie lasu <ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie - sprzedaż - woda w lesie - energia - zmiany klimatyczne a las - ... 	<ul style="list-style-type: none"> - działalność edukacyjna - działalność medialna - działalność naukowo-badawcza, - transfer wiedzy, - współpraca na wielu płaszczyznach - powiązania międzysektorowe - infrastruktura biurowa - warunki pracy - motywatory płacowe - motywatory pozapłacowe - fluktuacja i rotacja - absencje w pracy - ... 	<ul style="list-style-type: none"> - System zarządzania - Struktura organizacyjna - Wynik finansowy - Rozwiązania prawne - System płac - Systemy certyfikacji - ...

Standard dla leśnictwa – propozycja weryfikacji

Weryfikacja według podstawowego poziomu zgodnego z wytycznymi GRI G4 w modyfikacji uwzględniającej specyfikę PGL LP

- *Profil działalności*
- *Zaangażowanie interesariuszy (współpraca)*
- *Zarządzanie*

Dodatkowo w poziomie rozszerzonym analizowane są:

- *Strategia*
- *Etyka*

1. **Potrzebne jest dostosowanie standardu do specyfiki sektora w dobie zmieniających się oczekiwań i potrzeb różnych grup interesariuszy.**
2. **Istotne jest rozszerzenie koncepcji trwałości, wielofunkcyjności i zrównoważonego rozwoju gospodarki leśnej o odpowiedzialność.**
3. **Spółeczna odpowiedzialność leśnictwa jest ważnym aspektem w tworzeniu świadomości ekologicznej, rozszerzania wiedzy o lesie i pozyskiwania potencjalnych partnerów współpracy.**
4. **Obszar środowiskowy traktować należy jako przedmiot i podmiot odpowiedzialności.**
5. **Standard raportu społecznej odpowiedzialności gospodarki leśnej powinien uwzględniać rozwiązania charakterystyczne dla PGL LP, co będzie związane głównie z obszarem ekonomiczno-zarządczym.**
6. **Konieczne jest przygotowanie standardu poprzedzone analizą możliwości, szans i zagrożeń oraz grup odbiorców standardu.**

Dziękujemy za uwagę